

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-415/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-77/24-E

Název	Základní škola Letohrad, U Dvora 745
Sídlo	U Dvora 745, 561 51 Letohrad
E-mail	zsudvora@zsudvora.cz
IČO	00 856 452
Identifikátor	600 104 192
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Pavlíčková
Zřizovatel	město Letohrad
Místo inspekční činnosti	U Dvora 745, Letohrad Jablonská 100, Letohrad
Inspekční činnost na místě	4. až 6. a 8. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Letohrad, U Dvora 745 (dále „škola“) s odloučeným pracovištěm v Jablonské ulici 100, vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

V základní škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo ve 21 třídách 461 žáků (kapacita 480) ve všech devíti ročnících. Škola evidovala 69 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve škole se aktuálně vzdělávalo 13 žáků s odlišným mateřským jazykem. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „*Pomáháme dětem vkročit do života*“.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je organizováno celkem v pěti odděleních (v hlavní budově tři, odloučené pracoviště dvě). Činnost vychází z cílů Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Nejvyšší povolený počet žáků byl téměř naplněn (šest volných míst).

Stravování pro žáky a zaměstnance je zajištěno v hlavní budově ve školní jídelně a v odloučeném pracovišti ve školní jídelně-výdejně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka má jasnou představu o dalším směřování školy, aktivně prosazuje naplňování vize jejího rozvoje. Spolu se svojí zástupkyní usiluje o permanentní zlepšování činnosti školy, jejích procesů, dbá na systematické prohlubování profesních dovedností, znalostí a kompetencí učitelů. Manažerské schopnosti velmi dobře uplatňuje v oblastech plánování a organizování činnosti, včetně přípravy a realizace projektů, z nichž jsou získávány další finanční prostředky pro zkvalitňování vzdělávacího procesu. Zavedený kontrolní systém je méně efektivní zejména v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dílčí nedostatky byly shledány také směrem k nadaným žákům, kteří nejsou vyhledáváni ani podporováni rozvíjejícími aktivitami. Pravidelná hospitační činnost a její výsledky jsou projednávány na pedagogických radách, přenos dalších informací probíhá i individuálně. Funkčně nastaveny jsou i vzájemné hospitace. Přístup vedení školy napomáhá k vytváření příznivé atmosféry pro vzdělávání. Na kvalitě výuky se pozitivně odráží aktivní zájem učitelů o další vzdělávání, které ředitelka výrazně podporuje v různých oblastech formou prezenční, webinářů i výjezdních vzdělávacích aktivit.

Školní poradenské pracoviště tvoří ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně, školní metodička prevence, školní psycholožka a speciální pedagožka. Metodička prevence pracuje v této pozici od začátku školního roku a v současné době si doplňuje potřebné znalosti specializačním studiem. Řešení konkrétních projevů rizikového chování se zúčastňují také třídní učitelé a napomáhají tak účinnosti při důsledné aplikaci výchovných opatření a prevenci nežádoucích jevů. Škola v oblasti prevence spolupracuje s odbornými pracovišti, pedagogicko psychologickou poradnou, OSPODem, policií ČR a dalšími institucemi. Jednotlivá témata jsou zařazována do předmětů a projektů. Ve škole pracuje školní parlament, do kterého docházejí žáci od čtvrtého ročníku, jeho členové se podílejí na celé řadě organizačních záležitostí školy. Klima ve třídách sledují zejména třídní učitelé, problematikou vztahů se zabývají v třídnických hodinách a v předmětu *výchova ke zdraví*.

Od minulé inspekční činnosti byla provedena rekonstrukce šaten. Investováno bylo také do nové podlahy a osvětlení v tělocvičně. Interiér školy zlepšil nábytek do tříd druhého

stupně a ve školní družině, výuku přírodních věd pozitivně ovlivnila nová laboratoř s měřidly. Venkovní prostory byly obohaceny o oplocení hřiště pro zvýšení bezpečnosti žáků. Ve prospěch pohybových aktivit bylo vybudováno nové doskočiště, běžecká dráha a víceúčelové hřiště. Prostředí budovy odloučeného pracoviště prošlo rekonstrukcí osvětlení a výměnou oken. Didaktické pomůcky jsou doplňovány průběžně a napomáhají tak vnášet inovativní prvky do vzdělávání. Výzdoba tříd je tvořena názornými materiály a výtvarnými díly žáků všech ročníků, což umožňuje rozvoj sebehodnocení a vrstevnické hodnocení.

Prostorové podmínky a materiální vybavení pro činnost školní družiny jsou i nadále omezené. Mimo dvou samostatných heren (jedna v každé budově) jsou využívány kmenové třídy. V nich je herní prostor malý, chybí vhodné odpočinkové zóny pro relaxaci, a to nepřispívá k utváření sociálních vztahů mezi žáky. Menší prostorové možnosti jsou kompenzovány využíváním tříd, tělocvičny a pobytem venku. Vhodné herní prvky pro spontánní činnosti a rozvoj pohybových dovedností ve školních zahradách nebo přilehlých plochách školy chybí.

Škola v rámci zdravého životního stylu, nad rámec školního stravování, nabízí žákům možnost dokoupení svačín.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny hospitované hodiny byly učiteli velmi dobře připravené, měly promyšlené vzdělávací cíle, které byly jasné, splnitelné a často srozumitelně definované. V některých případech se vzdělávací cíl překrýval s obsahem vyučované látky. Převládala přehledně strukturovaná výuka, jejíž tempo bylo přiměřené, procvičování a upevňování získaných vědomostí věnovali učitelé dostatek času. Vedle frontální výuky byla v každé hodině vhodně zařazována činnost ve skupinách či ve dvojicích, napomáhající rozvoji žakovské spolupráce. Drobné problémové aktivity podporovaly iniciativu žáků, směřovaly k posilování logického myšlení a uvažování v souvislostech. Žáci byli ve výuce důležitou dynamickou silou, byli aktivní, motivovaní a občas se sami snažili objevovat nové poznatky či souvislosti. Účinnost výuky byla na obou stupních posilována prací s chybou. Příležitostí je častější zařazování experimentování, bádání za podpory různých informačních zdrojů, a to i v humanitních předmětech. Přínosné by bylo také intenzivnější osvojování komunikativních dovedností při činnostech ve skupinách, a to prostřednictvím formulování vlastních názorů, komentování řešení, argumentování. Pozitivním rysem realizované výuky přírodovědných předmětů bylo její vedení ve vzájemných mezipředmětových souvislostech a zejména ve vztahu k využití poznatků a dovedností v praxi, důraz byl kladen na vytvoření pozitivního vztahu k předmětu a zájmu o něj. Efektivitě sledovaných hodin výrazně napomáhala názornost výuky, učitelé využívali množství doplňujícího materiálu a obrázků. V některých situacích byla probíraná témata vhodně propojována s příklady a situacemi z běžného života, učivo bylo vizualizováno pomocí digitální techniky a v nižších ročnících osvojováno hravou formou. Všichni žáci zpravidla plnili stejné úlohy, jen na prvním stupni byla výjimečně spatřena účelná diferenciací směrem k nadaným žákům s využitím gradovaných úloh. Žádoucí je více diferencovat činnosti a samostatnou práci u žáků s nadáním nebo zájmem o předmět. Asistentky pedagoga účelně spolupracovaly s pedagogy, pomáhaly žákům se speciálními vzdělávacími potřebami s porozuměním učiva, udržením pozornosti a vysvětlovaly případné nejasnosti. V některých případech měla tato spolupráce spíše podobu tandemové výuky, což je přínosné pro aktivní využití času vyučovacích hodin. Učitelé ne vždy věnovali prostor závěrečnému shrnutí a hodnocení hodiny vzhledem k osobnostnímu a vzdělávacímu rozvoji žáků. Žáci byli většinou vedeni alespoň k jednoduché sebereflexi (například v písemné formě či prostřednictvím pohybového

vyjádření), což podporovalo jejich uvědomění si vlastních výsledků a pokroku v dané oblasti. Tento krok zároveň pomáhá učitelům v plánování dalšího učiva, jeho rozložení a zařazení. V rámci vzdělávacího procesu panovala ve všech třídách pozitivní pracovní atmosféra vycházející z partnerského vztahu žáků a učitelů. Žáci dodržovali nastavená pravidla, bez obav kladli otázky a sdělovali své názory a postřehy.

Zájmové vzdělávání svými náměty přirozeně rozvíjí a doplňuje učivo prvního stupně z více vzdělávacích oblastí. Po dopoledním vyučování mají žáci dostatek času pro spontánní aktivity venku. Pravidelné činnosti je věnován alespoň určitý úsek v průběhu odpoledne, částečně je narušován odchodem žáků do zájmových útvarů. Žáci měli různé příležitosti pro rozvoj tvořivých dovedností, vzájemnou spolupráci i komunikaci. Náměty činností, tematické oslavy a další organizované aktivity přispívají k účelnému využití volného času žáků po vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Míru a kvalitu získaných žakovských vědomostí a dovedností pedagogové v jednotlivých vyučovacích předmětech sledují prostřednictvím obvyklých nástrojů. Výsledky zaznamenávají formou klasifikace. V Příloze ke klasifikačnímu řádu, která stanovuje konkrétní postupy hodnocení v příslušných předmětech na 1. a 2. stupni, došlo od předešlé inspekce k drobným úpravám, což se dílčím způsobem promítlo i do celkového prospěchu. Přísnější nastavení hodnoticí škály pro čtvrtletní práce v matematice by bylo vhodné vyvážit diferenciací úloh pro žáky celého spektra nadání a potřeb, aby na jedné straně byl účinně využit jejich vzdělávací potenciál a na druhé nebyli přetěžováni.

Objektivní informace o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje externí testování. Výkony mladších žáků byly velmi dobré, u starších se pohybovaly kolem oblasti republikového průměru. Příležitostí ke zlepšení je na 2. stupni podrobněji analyzovat problémové segmenty testů a na základě jejich rozboru přizpůsobit výukové postupy.

Souhrnné výsledky vzdělávání žáků se oproti minulé inspekční činnosti výrazně zlepšily. Na konci 1. pololetí školního roku 2023/2024 prospělo s vyznamenáním celkem 69 % žáků. Zejména žáci nejnižších ročníků měli možnost zažít úspěch a být motivováni pro další školní práci. Jednou z příčin pozitivního posunu v oblasti prospěchu byla obměna pedagogického sboru, která přinesla do výuky nové podněty dobře přijímané žáky. Vedle toho se příznivě projevuje důraz kladený na další vzdělávání učitelů, jejich zájem o nové pedagogické trendy, poznatky a rozvoj školy byl ve vyučovacím procesu zřejmý. Pozitivem je i klesající počet neprospívajících. Možností pro další zlepšení je v případě neúspěšnosti žáka individualizace vzdělávací nabídky podle jeho potřeb. Žákům ohroženým školním neúspěchem (dostatečný a nedostatečný prospěch) pedagogové poskytují podporu někdy přímo ve výuce dovysvětlením nejasností, připravují pro ně doučovací aktivity, umožňují opravit si nepovedené písemné ověřování znalostí apod.

Méně žádoucí skutečností je na 2. stupni vysoký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (51 %), kteří spadají svým prospěchem do oblasti školního neúspěchu. Koordinaci vzdělávání těchto žáků má ve své kompetenci speciální pedagožka, která velmi dobře vede metodickou podporu asistentů pedagoga. Odbornou pomoc vyučujícím při naplňování a vyhodnocování efektivitu podpůrných opatření se jí vzhledem k dalším úkolům daří poskytovat v menší míře. Možností do budoucna je vytvoření funkce vedoucího asistentů pedagoga, který by převzal úkoly souvisejících s touto oblastí. Výchovná poradkyně zaštiťuje kromě kariérového poradenství také vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Jejich výsledky úzce souvisí s mírou poskytované podpory

při vyučování, někteří učitelé připravují zjednodušené vysvětlení či zadání úkolů v jejich rodném jazyce, jinde se těmto žákům věnují asistentky pedagoga, pomáhají s porozuměním atd. Hodnocení bylo přizpůsobeno reálným schopnostem většiny z nich.

Výchova a vzdělávání žáků je obohacována spoluprací s dalšími subjekty, organizacemi a městem. Akce, do kterých se škola zapojuje, mají výchovně preventivní charakter a úspěšně doplňují možnosti trávení volného času (protidrogový program *Vyber si, co chceš*, pro rozvoj sociálních vztahů *Třídnický týden*).

Svoji činnost škola prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných akcí (např. dny otevřených dveří, zahradní slavnost), které přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti žáků se školou a prohlubují partnerské vztahy se zákonnými zástupci.

Závěry

Vývoj školy

- postupné zlepšování materiálních podmínek a rekonstrukce interiéru přispívá ke zvyšování úrovně vzdělávání žáků
- zvýšení počtu žáků a navýšení počtu tříd na 21

Silné stránky

- ředitelka aktivně prosazuje naplňování vize školy, jejím cílem je trvalý rozvoj školy (1.1)
- důraz kladený na další vzdělávání pedagogů v tématech týkajících se cílů výuky, metod a forem práce, který se pozitivně odráží ve vzdělávacím procesu (2.3)
- promyšlené střídání rozmanitých činností ve výuce, což napomáhá soustředění a aktivitě žáků (4.1)
- časté zařazování kooperativních a činnostních prvků učení na obou stupních (4.4)
- vstřícná atmosféra podporující kladný vztah k učení, dobrá úroveň spolupráce asistentů pedagoga s učiteli, účelně nastavené podmínky vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- málo účinné nastavení kontrolních mechanismů v oblasti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (2.1)
- ve výuce méně často využívaná práce s více zdroji (4.2)
- málo patrná diferenciací úkolů a činností pro žáky celého spektra nadání a potřeb (4.3)

Školní družina

- minimální herní prostor školní družiny v kmenových třídách a chybějící vhodné odpočinkové zóny pro relaxaci nepřispívají k utváření sociálních vztahů žáků (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- poskytnout žákům více možností pracovat s různými zdroji informací ve výuce
- zaměřit se na formativní hodnocení a na vyhledávání a podporu nadaných žáků
- sledovat prospěchové výsledky žáků
- diferencovat práci u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s jejich individuálními možnostmi a cíli
- doplnit herní prvky na školním hřišti a relaxační prostor v hernách a třídách, které školní družina využívá

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 4. 3. 2024
2. Školní vzdělávací program „Pomáháme dětem vkročit do života“ s platností od 1. 9. 2023
3. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2023
4. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2023
5. Rozvrhy hodin pro školní rok 2023/2024
6. Personální dokumentaci pedagogických pracovníků ve školním roce 2023/2024 (výběr)
7. Školní řád s platností od 1. 9. 2023
8. Přehledy výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2023/2024
9. Dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků s odlišným mateřským jazykem, školní rok 2023/2024 (výběr)
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2023/2024
11. Školní matrika žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
12. Inspekční zpráva Čj. ČŠIE-1333/18-E
13. Protokol Čj. ČŠIE-1334/18-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

4. 4. 2024